

PROGRAM IDEOLOŠKO-POLITIČKOG RADA STAREŠINA PRIBLIŽITI FUNKCIONALNIM POTREBAMA

Potrebe za intenzivnim ideološko-političkim radom sve više rastu. One su uslovljene dinamičnim razvojem izgradnje socijalističkog društva u našoj zemlji, problemima razvoja međunarodnih odnosa, kao i pitanjima izgradnje oružanih snaga u savremenim uslovima. Starešine žele ne samo da prate i budu u toku svih tih zbivanja, već i da dublje ulaze u njihovu suštinu, izučavaju aspekte tih problema i sagledavaju perspektive.

S obzirom na širok dijapazon interesovanja i potrebu starešina da temeljitije izučavaju i poznaju probleme izgradnje socijalističkog društva uopšte, a posebno u našoj zemlji, da budu što potpunije u kursu aktuelnih vojno-političkih zbivanja kod nas i u svetu i onih pitanja koja su izraz svakodnevnih potreba funkcionalnog rada starešina, jasno je da nije uvek lako odabrati najnužnije sadržaje i odrediti najbolje oblike ideološko-političkog rada i obrazovanja starešina i da se tome mora poklanjati ozbiljna pažnja. U dinamičnom razvoju nauke i tehnike, događaja kod nas i u svetu, a u želji da sve to pratimo, često smo išli u širinu na račun kvaliteta rada i postizanja trajnijih znanja i efekata. Od starešina smo tražili da prate sve aktuelne događaje, a za to praćenje često nismo imali sistematizovanu literaturu koja bi dublje zalazila u probleme i temeljila se na naučnoj analizi i studiji. To su češće bili novinski članci sa mišljenjem pojedinaca, predavanja, razgovori, posete, radio, televizija i drugi ustaljeni oblici informisanja.

Međutim, kada su u pitanju fundamentalni problemi i osnovna pitanja borbe za socijalizam uopšte i posebno kod nas, ključni problemi međunarodnih odnosa, izgradnje oružanih snaga u savremenim uslovima, osposobljavanja starešina za konkretne funkcionalne zadatke, gde su zadaci i zahtevi značajni, onda ovakva literatura i način rada ne zadovoljavaju pa se mora obezbediti studioznije gradivo i potpunije izučavanje i poznavanje problema. Za sticanje takvih znanja, pored individualnog učenja, potrebni su i drugi oblici i forme ideološkog rada i obrazovanja. U tom smislu su se, kao najbolji i najefikasniji oblici, afirmisali seminari, debate, konsultacije, savetovanja i sl. Istaknuti sadržaji, potrebe starešina i ovi najuspešniji oblici rada, zahtevaju stalnije i trajnije programe, dovoljno sistematizovane i naučne literature. Za takav rad neophodno je osigurati dovoljno vremena za grupne oblike rada, a vreme i čitav program što jasnije i preciznije međusobno usaglasiti. Zatim je potrebno da se sve to usaglasi sa potrebama, željama i mogućnostima starešina na raznim nivoima. Pri tome se mora poći od činjenice da mogućnosti i potrebe trupnih starešina nisu istovetni sa potrebama i mogućnostima onih

u višim komandama i ustanovama. Program za trupne starešine normalno bi po obimu bio manji, a po sadržaju bi obezbeđivao sticanje vaspitačkih sposobnosti i osposobljavao ih za vaspitanje i obrazovanje vojnika. Znači, programe ideološkog rada i obrazovanja treba uskladiti sa funkcionalnim zadacima starešina. Treba naglasiti da su naši programi ideološkog obrazovanja, naročito u 1966. godini (od kako je smanjen broj časova za rad u radnom vremenu), bili predimenzionirani, nerealni u odnosu na mogućnosti starešina, posebno onih u trupi. Ubuduće bi jedna od osnovnih odlika naših planova i programa ideološkog obrazovanja i rada starešina trebalo da bude realnost i usklađenost sa vremenom i mogućnostima.

Stoga je logičan zahtev da se program ideološkog obrazovanja starešina prilagodi njihovom opštem nivou i interesovanju, da se izbegne ponavljanje poznatih tema kroz različite ali i slične predmete i u dužem vremenskom periodu. U protivnom, gubi se jedan od osnovnih uslova za uspeh, a to je — interesovanje starešina.

Kada je u pitanju program ili deo programa, gde želimo postići trajnija znanja i koji po pravilu treba da bude stalniji, trajniji i što jedinstveniji, treba ga učiniti obaveznim za sve starešine kojima je namenjen, bez obzira na vreme i oblike rada. Sve ostalo što ima karakter informisanja, bilo bi na fakultativnoj osnovi. Obavezne sadržaje (programe) trebalo bi da određuje Uprava za MPV, na predlog nižih komandi, uz mogućnosti da ove izuzetno dopunjavaju te sadržaje, analogno idejnom stanju u svojim jedinicama.

Za razliku od dosadašnjih, u budućim programima ideološko-političkog rada i obrazovanja starešina, u većoj meri treba da bude zastupljena unutararmijska problematika. To je, u stvari, usklađivanje programa sa potrebama funkcionalnog rada starešina. Kada je o tome reč, u programima treba više da se ističu pitanja teorije vaspitanja i obuke (vojna andragogija), metodika obuke i vaspitanja (vojna pedagogija), metodologija praćenja, izučavanja i korišćenja rezultata obuke i vaspitanja, moralno-političkog stanja i drugih problema izgradnje jedinica, prilagođavanja vojnika na armijske uslove života i rada, izgradnje vojnih kolektiva i njihove uloge u procesu vaspitanja i obuke i sl.

Za ozbiljno i temeljno izučavanje ovih veoma korisnih i neophodnih sadržaja, naročito za trupne starešine, nisu dovoljna samo predavanja i debate, jer se njima ne obezbeđuju (s obzirom i na vreme) trajna i dovoljna znanja. Za njihovu obradu potrebni su kraći ili duži seminari, kraći kursevi i sve dopunske forme rada. Pošto ovo ne spada samo u domen ideološkog rada, na račun stručne obuke trebalo bi dati više vremena za izučavanje ovih pitanja. Neka od njih trebalo bi da se nađu već u programima za 1967. godinu.

Iz oblasti društveno-političkog i ekonomskog razvoja naše zemlje i izgradnje socijalizma uopšte, u program ideološkog rada starešina trebalo bi da uđu one teme i pitanja čijom se obradom obezbeđuje potpunije teorijsko obrazloženje tih pitanja i objašnjava nužnost konkretnih rešenja i određenih puteva kojima idemo ka socijalizmu, kao i uzroke raznovrsnih otpora i teškoća koji se na tim putevima

javlja ju. To bi omogućilo lakše i potpunije praćenje i razumevanje tekućih problema socijalističke izgradnje i izgradnje Armije.

Slično je i sa izučavanjem vojno-političkih problema i pitanja. I tu treba određenije znati čime i za koje vreme treba starešine da ovladaju, a o kojim pitanjima ih treba samo informisati. U sadašnjoj praksi, u različitim planovima, zavisno i od toga ko ih je sastavljao, ponavljale su se teme istog ili sličnog sadržaja, što je slabilo interesovanje starešina. Pitanja iz ove oblasti moraju se pratiti i izučavati redovno, ali se sa više brige i umešnosti mora tražiti novo u tim problemima i nadovezivati ga na već stečena znanja. Izučavanje te i unutarpartijske problematike trebalo bi da podstakne naše starešine da se intenzivnije bave vojnom naukom. Jer, po mom mišljenju, u odnosu na potrebe Armije, relativno je uzak krug ljudi koji se bavi naučnih radom u toj oblasti. Na prigovor ili pitanje — da li i koje starešine mogu i treba da se bave naučnim radom o vojnim pitanjima, odgovorio bih ovako: Vojna kao ni druga nauka nije i ne može biti monopol pojedinaca „specijalista”; učenje i bavljenje vojnom naukom je javna i društvena funkcija — profesija vojnih starešina koji su specijalisti za pojedina vojna pitanja. Starešina savremene armije, kakva je i naša, ne treba da bude samo majstor svog posla, već i istraživač, novator i stvaralac. Rad u tom smislu bi trebalo ne samo podsticati, već i više ceniti i stimulirati. Dobro smišljen i trajniji program izučavanja vojnopoli tičke i unutararmijske problematike verovatno bi doprinosio realizaciji tog značajnog i aktuelnog zadatka starešina.

Sve više se, naročito u poslednje vreme, kao aktuelno nameće pitanje izučavanja, osvetljavanja i shvatanja društvene uloge Armije u našem samoupravnom sistemu. To pitanje su na površinu izbacili neki savremeni aktuelni problemi našeg opšteg razvoja. Ono se javlja kao aktuelno ne samo za armijski sastav, već i za čitavo naše društvo. Zato u programima ideološkog rada starešina treba da nađe odgovarajuće mesto. Ali sada svakom, pa i ovom, pitanju treba prilaziti na nov način i sa novim argumentima ga osvetljavati.

U osnovi svega iznetog stoji zahtev za prilagođavanjem programa uslovima i potrebama starešina i Armije u celini, zahtev za većom realnošću planova, s obzirom na dato vreme za taj rad, kao i za stalnijim programima, uz primenu onih oblika rada koji obezbeđuju sticanje potpunijih i trajnijih znanja.

Potpukovnik
Rađun DRAŠKOVIĆ